

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 2738/2019
02.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и млт. ББ из ..., коју заступа законски заступник отац АА, чији је пуномоћник Бранислава Китановић Башић, адвокат из ... против тужене ВВ из ..., чији је пуномоћник Витомир Жунић, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици и лишења родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 217/19 од 17.04.2019. године, у седници одржаној 02.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 217/19 од 17.04.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 309/18 од 21.01.2019. године, одбијен је тужбени захтев за одређивање мера заштите од насиља у породици којима би се наложило туженој да се исели из куће у ... и којима би јој се забранило приближавање на удаљености мањој од 50 м тужиоцу и малолетној тужиљи и приближавање на удаљености мањој од 50 м школи коју похађа малолетна тужиља и кућама у ..., те да се туженој забрани свако дрско и безобзирно понашање којим се ремети телесни интегритет и спокојство тужилаца, као и да се тужена лиши родитељског права према малолетној ББ и обавезе се да тужиоцима накнади трошкове поступка. Одбијен је предлог тужилаца за одређивање привремене мере заштите од насиља иселењем тужене из куће у ..., привремено до правноснажног окончања овог поступка. Обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 158.250,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 217/19 од 17.04.2019. године, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију побијајући је због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побјану пресуду у смислу одредбе члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14) у вези са чланом 202. Породичног закона, Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана одредбом члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а тужилац иако садржином ревизије указује на битне повреде одредаба парничног поступка не наводе ни једну конкретну повреду која би могла бити основ за изјављивање ревизије по члану 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању у браку парничних странака закљученом ...1999. године рођено је троје деце и то ГГ ...1999. године, ДД ...2000. године и млт. ББ ...2002. године. Заједница живота парничних странака престала је у августу 2017. године, а кћерке ДД и млт. ББ остале су да живе са мајком. Између њих је у току поступак за развод брака. Током трајања брака дошло је до поремећаја брачних односа у виду честих свађа између супружника као и несугласица и вербалних расправа између мајке и кћерки. Физичких повреда у међусобним конфликтима није било, а ток и садржина испољавања насиља у међусобним односима ближе је описана у нижестепеним пресудама. Према стручном мишљењу Центра за социјални рад Општине ... и ЋЋ од 30.04.2018. године, не постоји насиље у партнерској релацији, јер не постоје разлике у моћи, однос зависности те постојање страха за живот и безбедност, такође ДД и ББ не показују страх од мајке, мајка брине о њима на адекватан начин и мајка није злоупотребљавала права нити занемаривала дужности из садржине родитељског права. Мишљење овог Центра је да није сврсисходно изрицање ни једне од тражених мера заштите од насиља у породици према ВВ у односу на АА и кћерке ДД и ББ, као и да нису испуњени услови да се ВВ лиши родитељског права. Напротив, мајка је од стране кћерки била изложена физичком насиљу - против обе је вођен кривични поступак код судије за малолетнике због кривичног дела насиља у породици, због догађаја од 25.01.2018. године, када су после вербалног сукоба, кћерке уместо објашњења изгурале тужену из кухиње у дневни боравак, а на кухињска врата су навукле кухињски орман. Ћерке нису желеле да јој отворе врата, па је тужена позвала полицију. Поступак је вођен пред судијом за малолетнике, али је исти обустављен. Решењем Основног суда у Новом Саду од 07.08.2017. године, тужиоцу је продужена на период од 30 дана односно до 07.09.2017. године, хитна мера забране контактирања и приласка жртви насиља - туженој ВВ, одређена наредбом ПУ Нови Сад ПС ... од 06.08.2017. године. ДД је повукла тужбу у току овог спора.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев за изрицање предложених мера ради заштите од насиља у породици, као и захтев за потпуно лишење родитељског права тужене према млт. ББ. При томе, другостепени суд је за своју одлуку дао јасне, потпуне и правилне разлоге које у свему прихвата и ревизијски суд.

Насиље у породици је дефинисано чланом 197. Породичног закона („Сл. гласник РС“ број 18/05) тако што је ставом 1. одређено да се под насиљем у породици подразумева понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство другог члана породице док у ставу 2.

наведени карактеристични видови насиља у породици који се у пракси најчешће испољавају уз одређење да се насиље у породици сматра свако дрско, безобзирно, злонамерно понашање које један члан породице испољава према другом члану породице. Према члану 198. став 1. Породичног закона, против члана породице који врши насиље суд може одредити једну или више мера заштите од насиља у породици којом се привремено забрањује или ограничава одржавање личних односа са другим члановима породице.

Доносећи побијену пресуду другостепени суд је правилно применио одредбе чланова 197. и 198. Породичног закона, дао уверљиве и праве разлоге за свој закључак о томе да није дошло до породичног насиља, односно да није у питању модел понашања тужене који обухвата разне радње и понашања који представљају акте психичког и физичког насиља. Наиме из исказа самог тужиоца је утврђено да тужена није тужиоца звала телефоном, није му упућивала претеће поруке и претње, није га физички нападала, нити долазила у кућу у којој живи, а млт. ББ је навела да жели и даље да остане да живи у кући са мајком, те да не постоји страх за живот и безбедност, због тога је правилна одлука нижестепених судова да није целисходно одређивање мера заштите од насиља у породици.

Наиме, да би се радило о насиљу у породици, мора постојати јасна граница између жртве и насилника, при чему је члан породице – жртва насиља, подређен и немоћан у односу на члана породице који се сматра насилником, који вољно-дрским, безобзирним и злонамерним понашањем угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство другог члана породице (жртве). Разграничење између насилника и жртве у породичном окружењу од утицаја је и на утврђење постојања насиља у породици, али и за одређивање адекватне мере заштите од насиља, чија је сврха спречавање и престанак таквог понашања које представља насиље. Напротив, тужиоцу је била изречена, а затим и продужена на период од 30 дана, хитна мера забране контактирања и приласка жртви насиља - туженој ВВ, а против обе ћерке је вођен кривични поступак код судије за малолетнике због кривичног дела насиља у породици (али је исти обустављен), па је правилно одбијен захтев за усвајање предложених мера ради заштите од насиља.

Неоснован је и ревизијски навод да у конкретном случају није примењена одредба Породичног закона која прописује истражно начело у судским поступцима поводом породичних односа. Примењујући то начело по становишту ревидента суд је био дужан да отклони контрадикторности између налаза стручног тима Центра за социјални рад и медицинске документације сачињене од стране клиничког психолога у Институту за заштиту здравља деце и омладине Војводине након догађаја од 25.01.2018. године. Истражно начело је регулисано чланом 205. Породичног закона као овлашћење суда да може утврдити чињенице и када оне међу странкама нису спорне, као и чињенице које ни једна странка није изнела. Применом овог начела у складу са одредбом члана 8. ЗПП, који се сходно примењују у поступку, суд одлучује које доказе ће извести, које чињенице сматрати доказаним на основу изведених доказа и резултата целокупног поступка. Првостепени суд је оценио да нема потребе за извођењем доказа вештачењем, јер је тужилац на рочишту 21.01.2019. године, одустао од овог свог доказног предлога (да се изведе вештачење на околност постојања насиља над мал. ББ и ДД), правилно имајући у виду стручно мишљење Центра за социјални који је сачинио свој налаз на основу оствареног контакта са тужиоцима и туженом и у складу са

правилима струке, као и писмене доказе из кривичног предмета судије за малолетнике у поступку вођеном поводом догађаја од 25.01.2018.године.

У конкретном случају правилно је оцењено да се понашање тужене не може сматрати актом насиља у породици према тужиоцу и мал. ББ - кћерки. Чињеница да је тужилац поднео тужбу за насиље у породици сама по себи не значи да је тужена вршила радње које се могу окарактерисати као акти насиља. Субјективно и једнострано мишљење тужиоца да се поступци тужене сматрају актом насиља није доказ да то понашање објективно представља насиље у породици.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом неосновано указује на погрешну примену материјалног права и приликом одлучивања о захтеву тужиоца да се тужена потпуно лиши родитељског права према мал. ББ.

Суштина дужности и права родитеља из чланова 67.-74. Породичног закона, је добробит и најбољи интерес детета. Ако родитељ злоупотребљава права или грубо занемарује дужности, односно несавесно врши права или дужности из садржине родитељског права, може бити потпуно или делимично лишен родитељског права, под условима предвиђеним чланом 81. односно чланом 82. истог закона. Међутим, утврђено је да тужена није злоупотребљавала нити занемаривала дужности из садржине родитељског права, па је побијена пресуда донета правилном применом материјалног права из наведених одредби Породичног закона, при чему је суд у свему поштовао своју обавезу прописану чланом 3. став 1. Конвенције о правима детета и члановима 6. и 266. став 1. Породичног закона, да се он сам руководи најбољим интересом малолетног детета.

Са наведених разлога, Врховни касациони суд на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић